

ДО

**КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА**

**1000 София,
ул. „Гурко“ № 6**

Относно: Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Във връзка с поставения на обсъждане проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение приет с Решение № 542 от 13.12.2018 г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията), с настоящото представяме становище, както следва:

След запознаване в детайли с представените в проекта данни и очертаните тенденции за пазарно развитие „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК) поддържа позиция за това, че изводите на КРС за дерегулация на съответния пазар отговарят изцяло на установената пазарна ситуация. Бихме си позволили да отбележим, че тази стъпка на Комисията се явява дори отложена във времето, тъй като въпреки установената още в предходния кръг анализи ефективна конкуренция на ниво пазар на дребно, задълженията за БТК бяха продължени за още един тригодишен период. Видно от настоящия проект на решение, затвърждават се установените тенденции за развитие на пазара на дребно в посока понижаване на цени и повишаване на качеството на услугите – състояние, което може да се реализира само при пазар, развиващ се условията на ефективна конкуренция. Наред с това, затвърждават се заключенията за силна инфраструктурна конкуренция, която ще продължи да се задълбочава, като в същото време БТК вече не се явява контролиращ инфраструктура, която не може да бъде дублирана и не представлява единствена възможност за развитие на конкуренцията. Тези заключения намират опора в данните от анализа, като ще посочим основни от тях, както следва:

1. Интересът на предприятията към продукти и услуги на едро по xDSL технология изцяло липсва. В същото време, броят на населените с предоставяне на xDSL достъп намалява с близо 20% спрямо 2013 г., като абонатите на този вид достъп намаляват с 24.9 % спрямо 2014 г. Тези показатели на спад не са инцидентни, а представляват пазарна тенденция, установена както в предходния, така и в настоящия кръг на анализ. Достъпът по технология xDSL губи позиции и това има своето обяснение. Потребителският интерес е друг и е ясно очертан в анализа – отчита се постоянен ръст на абонатите, използващи скорости над и вкл. 100 Mbit. Към края на 2017 г. над 50% от абонатите ползват високоскоростен достъп със скорост на download от 30 Mbps до 99,99 Mbps като техният ръст спрямо 2013 г. е 12.5%. Увеличението на дела на абонатите на свръх-скоростен достъп е 3,7 пъти. В същото време, това увеличение е именно за сметка на абонатите, ползващи скорости до 10 Mbps, където се отчита намаление от 35,1 %, само за периода от 2013-2017 г. Така изведените данни доказват, че евентуални заключения за контрол на

БТК върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана, биха били несъстоятелни и в тази връзка заключенията в проекта на решение са правилни.

2. В продължение на въпроса за контрола върху инфраструктура като критерий за оценка, правилни са и заключенията на КРС за това, че каналната мрежа на БТК не е онази инфраструктура с уникалност и значение, налагащи намеса при първите анализи. Пазарният анализ има за цел да установи какви са реалните възможности за достъп на желаещите да предоставят услуги на пазара на дребно и съществуват ли непреодолими пречки за такъв достъп. Анализът на КРС показва, че към 2017 г. е налице трайна тенденция на установяване на инфраструктурна конкуренция, като предприятията имат възможност както да изградят собствени мрежи, така и да ползват алтернативни на каналната мрежа на БТК възможности за достъп.

Липсата на пречки за изграждане на собствени мрежи се доказва от следните показатели, отчетени в анализа - 59,6% от активните предприятия достигат до своите абонати, използвайки други подходи. Конкументите на БТК предприятия са увеличили с 41,1% броя на населените места и с 32,7% дължината на изградената собствена канална мрежа спрямо данните от 2013 г. Основните конкуренти на БТК продължават да изградят собствена мрежа - А1, е увеличило над шест пъти броя на населените места, където има изградената канална мрежа и съществено е увеличена дължината на собствената мрежа от други конкурентни предприятия - „Цифрова кабелна телевизия“ ООД (с близо 13 пъти), „Нетуоркс-България“ ООД (изградена със 117% повече км канална мрежа) и при „Телекабел“ АД (с 54,2%).

От съществено значение е и приемането на новия Закон за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура (ЗЕСМФИ). На първо място, този закон разширява съществено алтернативите за достъп на всички предприятия с интерес да предоставят услуги на крайните потребители. Нещо повече, законът създава рамка, която гарантира равнопоставен достъп при цени, определени като разходоориентирани и при регламентиране на процедури, които ще дадат на всяко заинтересовано предприятие достатъчно информация, за да може да формира своя бизнес план при предвидими условия. От значение е фактът, че БТК също ще се подчинява на тези правила, които както КРС правилно посочва, на практика покриват в цялост специфичните задължения. В тази връзка считаме за правилни заключенията на КРС, че достъпът до каналната мрежа на БТК ще бъде подчинен на правила, които превенират потенциалните възможности за антиконкурентно поведение на дружеството.

3. Извършеният от КРС анализ показва, че БТК не би могла да реализира икономии от обхвата или мащаба, които поставят конкурентите на дружеството в неизгодно положение. На първо място, на пазара на достъп до обществена телефонна услуга БТК е с намаляващ пазарен дял при увеличаващ се на основния конкурент А1 и на Булсатком. Нещо повече, на пазара на платена телевизия пазарният лидер се явява Булсатком, следван от А1, т.е. ако ще се обсъждат потенциални проблеми в посока реализиране на икономии от мащаба или обхвата, те са относими към посочените две дружества. Това е така, защото както се установява от КРС в анализа, най-голям е делът на абонатите, които предпочитат в състава на пакетните услуги с фиксиран достъп до интернет да бъде включена телевизионна услуга (97%). В този смисъл, като се съобразят обективните пазарни тенденции, БТК не е дружеството, което има потенциалната възможност да реализира антиконкурентно поведение. Напротив, БТК осъществява дейност в силно конкурентна среда, като пазарното му положение а сравнимо с това на неговите конкуренти.

4. Пазарното положение на БТК се очертава ясно от ситуацията на разглеждания пазар на дребно – постоянно намаляване на цените в комбинация с постоянно повишаване на качеството на предлаганите услуги. България държи лидерска позиция на европейско ниво по отношение на предлаганите скорости и конкуренцията в тази посока продължава да се развива. Пазарният дял на БТК е малко над 25 % при идентичен такъв на основния конкурент А1 – дружество, което както се установи, ефективно развива и собствена пасивна инфраструктура. Анализът установява, че за периода 2013-2017 г. е налице ръст

не само в броя на абонатите на БТК. Ръст е налице и при основните конкуренти А1 и Булсатком, както и при предприятията с дял над 1% (с 68%) като „Кабел Сат-Запад“ ООД, „Нетуоркс-България“ ООД, „Скат ТВ“ ООД и „Цифрова кабелна телевизия“ ООД. При последните този ръст значително надвишава постигнатия от БТК. Това има своето обяснение и то е свързано с развитието по отношение технологиите на достъп. Най-разпространеният начин за достъп продължава да е оптичният (FTTx), където БТК няма лидерска позиция. Към края на 2017 г. по данни в КРС броят на абонатите на този достъп е нарастнал с 42,1% спрямо 2013 г. Нарастват и населените места, в които е въведен стандарт DOCSIS 3.0. в кабелните мрежи, като в същото време се установява увеличение на максимално достижимите скорости при този стандарт. Посоченото, в комбинация с факта, че поддържаните от БТК цени на пазара на дребно са сходни с тези на конкурентните предприятия показва, че е налице ниво на конкуренция, която не позволява на БТК да се държи независимо от останалите предприятия и да има предпоставки за антиконкурентно поведение.

Предвид всичко гореизложено считаме, че КРС е достигнала до обосновано заключение за липса на предпоставки за продължаване на наложените на БТК задължения. В тази връзка считаме, че са налице основания поставеният на обсъждане проект да бъде приет като окончателно решение на Комисията.

С уважение

Славена Павлова,
Пълномощник на изпълнителния директор

Digitally signed by Slavena
Kalinova Pavlova
Date: 2019.01.30 12:06:47 EET